

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopiši naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

1895.

II.

Razmere v ogersko-hrvatski državni polovici niso bile lani nič boljše od razmer v naše državni polovici.

Liberalizem židovskega kroja je lani došel na Ogerskem do vrhunca. Vzlic vsemu odporu posvetnih in cerkvenih faktorjev je liberalna stranka s cerkvenopolitičnimi reformami popolnoma zmagala in ima sedaj vso oblast v rokah. A pojavili so se tudi prvi znaki reakcije. Madjarsko prebivalstvo se je razcepilo na dve stranki. Protoliberalna stranka sicer še nima zastopnika v parlamentu, za to pa mej narodom toliko več pristašev in agrarna kriza, katera tare kmetstvo prebivalstvo, jej dovaja čedalje več elementov. Razen te, vladajočemu židovskemu liberalizmu nasprotujoče stranke, jele so se gibati tudi nemadjarske narodnosti. Po prizadevanju rumunskih prvoboriteljev se je na kongresu nemadjar-skih narodnosti dosegel jednoten program in čim se posreči izposlovati količjak pravično premembo volilnega reda, bodo združeni protoliberalni elementi začeli z uspehom podkopavati tla vladajoči stranki.

Na Hrvatskem je bil najvažnejši moment obisk cesarja. Ban, služabnik madjarske vlade, je hotel kralju pokazati, kako je pacificiral deželo, tako da vlada sedaj grobna tišina. V tem trenutku pa se je prebudil dobri genij hrvatskega naroda in navdahnil mladino, da je z veliko demonstracijo zasvedočila pred vsem svetom, da Hrvatska še ni pacificirana v madjarskem smislu.

O dogodbah v drugih evropskih državah moramo le prav na kratkem govoriti. Krvava vojna mej Kitajsko in Japonsko se je končala, vendar ni donesla Japonski tistega sadu, kateri je pričakovala, to pa vsled ruskega zoperstavljanja. Kmalu po koncu kitajsko-japonske vojne se je začel armenski ustanek in ustanek v Macedoniji. Vsled tega je prišla Turčija v jako kritičen položaj in kdo ve, če lani začeti ustanki niso oznanjevalci konca nje državne samostalnosti.

Dočim sta se je Grška in Srbija omejili na finančne operacije, se je v Bolgarski zgodil umor Stambulova in se približuje Koburžan Rusiji. Poslal je v Petrograd posebno deputacijo in privolil, da prestopi prestolonaslednik v pravoslavje.

Rusija je v minoletem letu izgubila carja Aleksandra in se nekako približala Nemčiji in Angleški. Na Nemškem je preganjanje socijalistov in odstop ministra Köllera obudilo veliko pozornost, še večjo nego očitno približevanje k Rusiji in hladna reserva napram Avstriji.

Francoska je srečno prestala krizo, nastalo v hipu po umoru predsednika Carnota in prebila tudi nekaj finančnih škandalov. Prav pred novim letom je policija ujela sleparja Artona in Francija sme pričakovati nov škandal.

Italijo je zadel v Afriki hud poraz, a morda je to sreča za Crispija, zakaj težko da bi mu parlament odpustil njegove manipulacije, da ni vsa pozornost koncentrovana na Afriko. Španka je zapletena v boj s kubanskimi ustaši in je vrh tega lani doživela svoj panamino.

Angleška ni bila lani srečna. Pri kitajsko-japonski vojski ni ničesar profilirala, nje posredovanje glede Armencev je bilo uzrok, da je izgubila skoro ves svoj upliv na sultana naposled pa je prepir mej Angleško in Venezuelo še prouzročil, da so začele Zjedinjene države rožljati z orožjem.

Vzlic vsem kritičnim momentom pa lani vendar ni prišlo do velikega mejnarodnega konflikta, svetovni mir se ni kalil in je človeštvo moglo kulturno napredovati.

Deželni zbor kranjski.

(II. seja dne 8. januarja 1896.)

Deželni glavar Detela je otvoril ob 1/11 uri sejo.

Čital in odobril se je zapisnik zadnje seje in potem so se odkazala došle peticije pristojnim odsekom.

Posl. dr. Tavčar, Hribar, dr. Majaron, Globočnik, Lenarčič, Perdan, in Kersnik so stavili samostalni predlog:

Visoki deželni zbor skleni:

Orednja vlada se pozivlja, da pravočasno odpove carinsko pogodbo z Ogersko, in da pri pogajanju gledé obnovitve nagodbe z isto državo odločno zastopa stališče, da je ti državni polovici pridobiti mnogo ugodnejšo prispevalno kvoto, nego je bila dosedanja.

Posl. Hribar, dr. Tavčar, dr. Majaron, Kersnik, Globočnik, Lenarčič, Murnik in Perdan so stavili samostalni predlog:

Da se kmetovalcem omogoči zagotoviti si proti vsem slučajnostim koristi, ki izvirajo iz umne živinoreje, ustanovi se deželna živinska zavarovalnica.

Posl. Hribar, Globočnik, dr. Tavčar, dr. Majaron, Kersnik, Lenarčič, Murnik in Perdan so stavili samostalni predlog:

Visoki deželni zbor skleni:

Deželnih naklad oproste se vsa ona poslopja in na isto dobo, katera in kakor so oproščena v zmislu zakona z dne 23. junija 1895. od hišno-najemninskega in hišnorazrednega davka.

Utemeljevanje teh predlogov se postavi na dnevni red jedne prihodnjih sej.

Posl. Murnik je stavil nujni predlog glede začasnega pobiranja doklad na pivo. Utemeljeval je ta predlog s tem, da bi se v zadnji seji sprejeti predlog glede pobiranja doklad ne tolmačil napačno, kar bi utegnilo imeti neugodnih posledic za deželne finance.

Predlog se je soglasno vzprejel.

Posl. Murnik je poročal o deželnozborskih volitvah in priporočal, naj se vse volitve verificirajo.

Posl. Kersnik izjavi, da on in tovariši ne mislijo glasovati zoper to, da se volitve odobre. Le in perpetuum rei memoriam in v korist zanamcev naj se neke reči pribijejo. Slovenski narod še ni videl takega volilnega boja. Začel se je boj tisti čas, ko je zasel stolico sedanji škof (Kalan: Ni res!), od tedaj se čuje glas

Listek.

„Karmen“.

(Opera v 4 dejanjih, složil Georges Bizet.)

Novela velikega mojstra francoskega štila Pro-spera Merimée-ja je obče znana. Kakor vsa njegova dela ima tudi ona dva poglobitna znaka: Zvesto podaja lokalno barvo (tako se je glasilo geslo francoskih romantikov) in se odlikuje po nenavadni ostrosti in jasnosti obrisov, vse konture je videti ostro in odločno, kakor na Jaques Callotovih gravurah. Bizet je obdelal novelo za opero, ne da bi jo bil posebno spremenil in prevzel je vedoma ali nevedoma, takorekoč prisiljen, označene posebnosti Merimée-jevega štila. Neka gotova ostrost glasbene risarije, gotova prozornost, duhovito rafinirana jednostavnost so od nekdanj znaki francoske glasbe, ki ne postaje rada bujna in preglasna, kakor n. pr. Wagnerjeva. Seveda kolorira Bizet te, v klavirnem izvlečku skoro skromne obrise muzikalne gravure s tako živimi barvami, da je le fino oko Franza moglo vse to tako lepo ubrati v jeden ali prav za prav dva drug poleg drugega se glaseča akorda, onega strasti, nemirnosti in trme, ki značijo Karmen, in jednostavnega finega ljubezni Mikaele za Jozé-ja. Ta slikovitost pa je le posledica lokalne barve in nahajamo v glasbi sami pestre podobe španskih toreadorjev, ciganov in tihotapcev. Tudi manj duhovit skladatelj bi bil pač porabil španske ritme,

ali tako jednostnost kolorita in tako ubranost že omenjenih nasprotujočih si dveh akordov bi pač malokdo zadel tako srečno kakor Bizet.

Jedno vendar pripomnim. Nad Merimée-jevimi povestmi se razprostira staroveški fatum. Bizet namenoma vporablja pri vsaki priliki oni mračni pretresujoči kromatični motiv, ki v polni tožehi moči zadoni pred Karmenino smrtjo. Kako lepo ta predslutnja nesreče glasbeno upliva na celoto!

A tudi ne glede na to zvezo Bizetove glasbe z Merimée-om, katero sem posebej povdarjal, da pokažem, kako velikega, mislečega umetnika imamo pred saboj, je „Karmen“ morala po vsem svetu triumfirati kot delo polno svežosti in finosti, glasbeno mično in tudi najširšim krogom takoj pri prvem slišanju razumljivo, polno pikantnih ritmov, scenično prav srečno aranžirano, opremljeno z vsemi prednostmi francoske umetnosti. Tudi najmanj muzikalni poslušalci so si pač obdržali v spominu Karmenino pesem „Habanera“, koračnico dečakov, Exkamillovo „pesem toreadorja“. Istoako so mični, po svoji jednostavni poeziji od ostalega se tako razlikujoči prizori Mikaele z Jozé-om in pretresujoče abruptno zadnje dejanje, ko Jozé umori Karmen, sodeč po burnem odobravanju občinstva, tudi naredili globok utisek na bolj razvaden del občinstva. Seveda je veljal dober del teh apavzov predstavlja-jočim umetnikom naše opere. Gld. Jungmanova nam je že v Azuceni podala predtudio za Karmen.

Ta pot je žar izraza v lirčnih mestih trme podala tu s polnim duškom, tam le prikrito tleč in popolnila celo sliko z gracio prave ciganke v igri kakor v petji. Živahen njen temperament in obsežen glas sta jo pri rešitvi teške naloge podpirala prav izborna. Koj poleg nje, ne po obsegu uloge, temveč po izvršitvi je imenovati gđ. Ševčikovo. Bil je to v pevskem oziru jeden nje najlepših večerov, kar pač mnogo pomeni, ker je bila doslej zmerej jako dobra; poleg tega je bila nje poetično priprosto čista igra kaj učinkujoč kontrast z ostalim pestrnim življenjem okolu nje. G. Nollu je štel Exkamilla že prej mej svoje najboljše uloge. Včeraj nas je le preveril, da je to res. G. Purkrabek je imel svoje najsrečnejše momente v omenjenih prizorih z Mikaelo in zlasti v zadnjem prizoru z Karmen, v katerem je posebno razvijal svoj mogočni glas. Manjše uloge so bile prav dobro zastavljene in so jih izvajali gđ. M. Nigrinova in g. Jarmolinska in gg. Vašiček, Rus in Štamcar (kateri poslednji je bil v prvem dejanju pač malo prenegotov.) Nekatera manj varna mesta posebno v začetku, so se hvala znani rutini g. kapelnika Beniška srečno prekoračila brez posebnih hib; šteti jih gre pač na rovaš premijere. Bodoče predstave bodo pač še marsikaj ogledile in prinesle še več živahnosti v teške ensemble-prizore. Tudi altistke zbora utegnejo posebno v prvem dejanju nekoliko varčneje postati s svojimi glasovi.

z Goriškega, ki uči, da je prvi rimski katolik. Boj se je začel na škodo deželi, komu na korist se še ne ve. Koliko koristnih zakonov se je sklenilo v dobi edinosti! Danes je stvar drugače. Loči nas širok prepad. Bojim se, da se ne da premostiti. Kdo ga je razširil? Vozel v traku se vedno čuti. Glavni uzrok je brezmejna, strastna agitacija z nasprotne strani. Sveto vam ni bilo nič. Najsvetejše ste vlekli v blato cestne agitacije. V podrobnosti se ne bom spuščal. Trdite, da vera peša, žugate s časnimi kaznimi, kakor je odrekanje zakramentov, žugate z večnimi kaznimi. Odrekanje zakramentov ne pomaga ojačiti vere (Kalan: Res je!) Društveno življenje, prijateljstvo je trpelo, trpel naš kulturni in narodni razvoj, pa tudi v gospodarskem oziru ne bo koristilo. Nasprotje se je pokazalo že v prvi seji, ko je dež. glavar s sladkimi besedami vabil veleposestnike. Nekako tako kakor v pesmi: Ljubica pojdi z menoj, Lepa je noč nocoj, Bova vas'vala. Prozorno je bilo in okorno povdarjanje o edinosti interesov mej veleposestniki in kmetovalci. Pri nas gre boj za kulturni razvoj, pri vas za Rimskega Katolika; pri nas za slovenskega trpina, pri Vas za gospodstvo, pri nas za narod. Tolerantno mišljenje, ki je bilo tradicionalno mej slovensko duhovščino in ima še vedno nekaj zastopnikov, prišlo bo zopet do veljave. S to nado sklepam svoje kratke opazke.

Posl. Klun pravi, da je narodna stranka bolj nepravilna postopala kot klerikalna. (Klici: Na dan s fakti!) Faktov ne bom navajal. Predgovornik je rekel, da se je začela skrivna agitacija po kat. shodu. Saj so bili tudi člani narodne stranke povabljeni, zakaj niso prišli? Narodni poslanci so bili vedno jedini. Leta 1875. so se liberalci zopet pridružili katoliški stranki in delali po geslu „Vse za vero, dom, cesarja“. Pozod se vidi, da škofje v resnih časih spregovore resno besedo. Škofje so postavljeni od sv. duha (Dr. Tavčar: Ne za politiko) in se ne mešajo v politiko. (Burni ohoklici.) Kdor se ne pokori, se sam izključuje in ni pravi katoličan. Kar se je reklo glede zakramentov, naj se z dokazi poglobi. Tak duhovnik je nevreden in škof ima dolžnost, ga odstaviti. Navedite slučaje in škof sam bo pomogel. (Klici: Ta pa, ta!) Duhovnike ste spodili iz svoje družbe in kakor v časih preganjanja je bil oče pagan, sin pa kristijan, tako je tudi sedaj v raznih rodbinah, da je oče radikalec, sin pa katolik. V glavarjevem govoru se je poudarjal mir. Mi smo vedno pripravljeni na mir. Duhovniki so obudili narod in skrbili za narodnost. Tudi Trubar je bil duhovnik. Nobeden iz nas ne zahteva nadvlade, potezamo se le, kar vidimo, da vaša načela niso dobra. Nemški liberalci propadajo (Dr. Majaron: Kaj nas to briga!), vi jih posnemate (Klici: Oho!) in zato mora biti skrb vsakega pravega narodnjaka, delati zoper taka načela. Mir je mogoč le mej tistimi, ki so dobre volje. Vi nimate volje popustiti svoje posebne nazore in zato ni mogoč mir. Želim, naj bi narodna stranka ne segala nazaj, ker vir nesloge ni škof (Dr. Majaron: Pastirski list), a to rečem, da ga ni bilo škofa na Slovenskem, ki bi bil storil toliko za slovenščino, koon. (Posmehovanje. Klici: Kje? Oho! Kaj še! Hribar: Schönborn!) Hribar je omenil slučaj, da je škof s Schönbornom govoril o slovenščini. Škof pravi, da je ravno nasprotno govoril, nego se trdi. (Dr. Tavčar: Potem se godi škofu krivica in se je Schönborn lagal!) Minister ga je morda napačno umel ali sta vaša poročevalca ministra napačno umela. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 3. januarja.

Občna volilna pravica in delavei. Glasilo slovenskih socialstov ne ugaja, kar smo mi pisali o volilni reformi v št. 290. Očita nam, da se nam zdi načrt, katerega priporoča „Politik“ preradikalen. Na to odgovarjamo, da je narodna stranka še vedno za občno volilno pravico. Preradikalen smo imenovali dotični načrt le zaradi tega, ker bi vse obstoječe prevrnili, in smo zatorej po pravici dvomili, da bi ga vzprejel sedanji državni zbor. Kar se tiče janstva, da bi ne dobili večine socialni demokratje, smo pač le to imeli v mislih, da bi zanj lahko tudi tisti glasovali, ki so Taffjevo volilno reformo vrgli iz strahu pred socialisti. Narodna stranka pa ni za načrt volilne reforme, katerega priporoča „Politik“, ker ne odobrava, da bi se ljudje delili le po premoženju v različne razrede. Toliko v pojasnilo. Narodna stranka je za občno volilno pravico, zadovoljila se bode pa začasno tudi s kakim drugim razloženjem volilne pravice, če se občna volilna

pravica doseči ne da. Z glavo ni mogoče predreti skozi zid, to se bode prepričal tudi „Delavec“.

Grof Thun. Ministerski predsednik grof Badeni bi se rad znebil grofa Thuna, a poslednji noče odstopiti. Na Dunaju ima na jako uplivnih mestih oporo. Nekateri krogi bi namreč še vedno radi, da grof Thun postane ministerski predsednik, kadar bode odstopil grof Badeni. Dvomi se namreč, da bi z Badenijevo neodločno politiko dolgo šlo. Pogodba z Ogersko ga utegne pokopati. Seveda grof Thun se tudi ne bode dolgo držal. Mladočehi bi mu napovedali najhujo opozicijo. Minoli so časi, ko je bil kdo lahko ministerski predsednik, če je le pripadal k češkemu veleposestvu. To je že skušal knez Windischgrätz in bode tudi grof Thun.

Notranji uradni jezik. Vlada bi bila pripravljena, da se dovoli v čisto čeških okrajih dvojezično notranje uradovanje, proti jezikovni enakopravnosti v notranjem poslovanju v meševitih in nemških okrajih in proti temu, da bi tudi pri najvišjem sodišču se češke stvari izključno češki obravnavale, pa ima vlada pomislike. Zaradi tega je pa dvomljivo, da bi se mej njo in Mladočehi doseglo kako sporazumljenje.

Češkonemška sprava. S češkonemško spravo ne bode nič. Mladočehski listi so odločno proti osnovi narodnih kurij, dokler se pravično ne premeni volilni red. Tega tudi nikakor Čehi ne morejo dovoliti, da bi Nemci in veleposestniki volil po toliko deželnih odbornikov, in po toliko zastopnikov v odseke in deželne zavode, kakor Č. bi, kateri imajo večino v deželi. Potem bi namreč Nemci in veleposestniki neomejeno zapovedovali v deželi. Nemci pa nečejo dovoliti, da bi se že sedaj volili v odseke po jeden Mladočeh več, kakor se voli veleposestnikov in Nemcev, kakor zahtevajo Mladočehi. Ostane naj pri starem, da se voli v odseke jednako zastopnikov iz vseh treh strank, Čehov, Nemcev in veleposestnikov. Tudi nemški listi oporekajo, da bi Nemci bili pripravljeni privoliti v nemški notranji uradni jezik. Iz vsega se vidi, da sedaj še ni pravi čas za spravo prišel. Doseči bi se ne dala niti za Češko, da o Moravski in Šleziji niti ne govorimo.

Nemška ljudska stranka na Moravskem. Nemški nacionalci so na shodu, ki so ga imeli v Olomucu, sklenili, da osnujejo posebno nemško ljudsko stranko. Program novi stranki bode popolnoma jednak programu, kakeršnega je postavila si nemška ljudska stranka na Češkem, ta je pred vsem protisemitsk. Posebnih uspehov ne bode nova stranka dosegla. Glavna opora nemške stranke na Moravskem so na mnogih krajih židje in brez njih pomoči bi zgubili več okrajev. Zato pa dvomimo, da bi nemški nacionalci si upali z vso odločnostjo nastopiti proti židom na Moravskem.

Nemško vseučilišče na Moravskem. Bruski mestni zastop je jalnoglasno sklenil, poslati peticijo državnemu in deželnemu zboru, naj se osnuje nemško vseučilišče na Moravskem. Namen tej peticiji je v prvi vrsti preprečiti osnovo češkega vseučilišča. Seveda ni spravo mej Čehi in Nemci ni več misliti, ako Nanci hočejo na vsak način, da naj bode nemško vseučilišče v deželi, katere tri četrtine so slovanske.

Srbska skupščina je vzprejela nov zakon o preosnovi vojske. Zakon se je takoj predložil kralju v potrjenje. Čez jedno uro je vlada že skupščini naznanila, da je zakon potrjen. Skupščina je potem odložila svoje zborovanje. Srbi hite s preosnovo vojske, ker se je bitni zmešnjav na Balkanu. Za preosnovo vojske je pa treba ne le zakona, temveč tudi denarja, a tega pa manjka Srbom.

Dogodki na Turškem. Turška vlada je v velikih zadregah. Sedaj se je izvedelo, da vojaki četrtega voja se preveč bratijo s prebivalci in se nanje ni mogoče več zanašati. Zato jih je treba prestaviti. To prestavljanje pa stane mnogo denarja, katerega na Turškem silno primanjkuje. Vojno ministerstvo je odpodalo na odpust več rezervistov, ker ne morejo prekrbeti živeža za toliko ljudij. V alepskem vilajetu so zadnje dni minolega leta bili hudi boji mej mohamedanci in kristijani, o katerih pa še ni točnih poročil. V Carigradu bi radi ta dogodek utajili, ker so turška oblastva lepo mirno gledala, kako se ljudje pobijajo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. januarja.

— (Deželni zbor.) V današnji seji deželnega zbora se je pri verifikaciji volitev unela živahna

debata. Otvoril jo je posl. Kersnik, kateri je v splošnih potezah karakterizoval postopanje klerikalne stranke pri deželnoborskih volitvah. Odgovarjal mu je kanonik Klun, čigar izvajanja so kulminirala v piramidalni trditvi, da še noben škof na Slovenskem ni za slovenščino toliko storil kakor dr. Missia. Posl. Hribar je z navajanjem značilnih vzgledov ožigosal klerikalno postopanje pri volitvah, posl. Žitnik je pogrel frazo, katero je že predlanskim izrekel, da je beseda klerikalec psovka in zagovarjal svoje postopanje. Doslej je bila debata sicer živahna in ostra, ali parlamentarnim navadam primerna. Posl. Kalanu gre zasluga, da taka ni ostala do konca. Kalan je danes debutiral. Že od začetka se je s stereotipnim mejklicem: „Ni res“ skušal obrniti pozornost na-se. Zakričal je „ni res“ tudi pri najneumestnejših prilikah, tako da so poslanci kar strmeli. V svojem govoru pa se je razodel kot pravi klerikalni zavijač. Zavijal je s tako drznostjo, kakor še nikdar noben poslanec v kranjskem deželnem zboru, a jo je tudi skupil. Poslanec dr. Tavčar je gospodu Andreju Kalanu naklonil nekaj moralnih zausnic, da jih mož ne bo tako hitro pozabil. Posl. Hribar in posl. Kersnik sta konstatovala nekaj čistonavadnih neresnic, katere je Kalan izustil, končno pa se je oglasil še dr. Schaffer in vsaka njegovih mirnih, hladnih besed je bila za Kalana udarec z bičem. Kalan je namreč v svojem govoru trdil, da je neki nemški poslanec rekel, da je verifikacijska debata nedelikatna in na sramoto slovenskemu narodu. Posl. dr. Schaffer je konstatoval, da s Kalanom sploh noben nemški poslanec ni govoril. Oa, dr. Schaffer da je govoril s poslancem Povštom in rekel, da je večino tega, kar se je navedlo, že čital v „Slov. Narodu“ in v „Slovencu“. Kalan je torej prisluskoval in veloma zavil samo na sebi nedolžno opazko. Kalan ni na to nič odgovoril in s tem pokazal, kake vrste poštenjak da je; on spada mej tiste, kateri se mirno obrišejo, če se jim sikne v obraz, in zavijaje oči pravijo: Zdi se mi, da dežuje. Stranka, ki ima v svojih vrstah take elemente, nima pravice zahtevati, naj jo kdo spoštuje. Govorila sta tudi posl. Ažman in glavar Detela. Volitve so se potem verificirale. Zbornica je odobrila še računski sklep in poračun garancijskega zaklada dolenskih železnic, potem pa se je seja zaključila.

— (Imenovanja pri drž. železnici.) Bivši obratni vodja Rudolfove železnice v Ljubljani gosp. Avgust Schmidt je imenovan višjim nadzornikom, tajnik obr. ravnateljstva v Beljaku g. Fr. Srnka je imenovan nadzornikom; uradnik g. Julij vitez Januschowsky je povišan v VIII. činovni razred; uradnik Fr. Odlasek pa v IX. čin. razred.

— (Repertoire slovenskega gledališča.) Po sijajnem uspehu, kateri je sinoči dosegla opera „Karmen“ je dovolj, ako naznamimo, da se bode jutri, v soboto pela v drugič. Dne 12. t. m. bode prva benefična predstava, na korist neumornemu in zaslužnemu režiserju ter odličnemu igralcu gospodu Rudolfu Inemannu se bode ta dan predstavljala štiridejanska burka „Ugrabljeni Sabinke“, v kateri igra g. Inemann ulogo ravnatelja Strizeta.

— (Redni občni zbor telovadnega društva „Sokol“) v Ljubljani, kateri bode v nedeljo, dne 5. t. m. v vrtnem salonu restavracije „pri Zvezdi“ ima nastopni dnevni red: Nagovor staroste. Poročilo tajnikovo. Poročilo blagajnikovo. Volitev odbora. Volitev revizorjev. Razni nasveti. Začetek zborovanja je ob 7. uri zvečer. Po končanem zborovanju prosta zabava. Nadejati se je, da se Sokoli prav obilno udeležijo zbora, na katerem se utegnejo razpravljati posebno važne društvene zadeve.

— (Koncert virtuoza na glasoviru Ant. Foersterja) Za ta koncert, kateri bo v soboto dne 4. januarja 1896. zvečer ob polu 8. uri v veliki dvorani filharmoničnega društva se je določil ta-le vzpored: 1. Schumann: Carnaval, op. 9. Prélude — Pierrot — Arlequin — Valse noble — Eusebius — Florestan — Coquette — Réplique — Papillons — Lettres dansantes — Chiarina — Chopin — Estrella — Reconnaissance — Pantalon et Colombine — Valse Allemand — Paganini — Aveu — Promenade — Pause — Marche des Davidsbündler contre les Philistins. 2. Brahms: Rapsodija (G-moll), op. 79. Chopin: Berceuse, op. 57. Vogrich: Staccato-Caprice. Weber-Tausig: Poziv na ples. 3. Liszt: Sonette de Petrarca, št. 104. Liszt-Foerster: Ogerska rapsodija. — Concertni glasovir: Bösendorfer — Cena prostorom: V I. do III. vrsti po 2 gld. v IV. do VIII. vrsti po 1 gld. 50 kr. v IX. do XII. vrsti

po 1 gld. Vstopnice za stojišča v parterji in na galeriji po 60 kr. Dijaške vstopnice po 30 kr. Prodaja vstopnic pri gospodu Karolu Tillu, Kongresni trg, baraka štev. 2, in na večer koncerta pri blagajnici.

— („Radogoj“) je pristopil kot ustanovnik g. Valentin Accetto, zidarski mojster v Ljubljani.

— (Vojaške vesti.) Pri domačih pešpolkih premeščeni so sledeči poročniki v rezervi k deželni brambi in sicer gg.: Barle Josip, Hudovernik Alojz, Tschurn Karol, Rohrmann Viljem, Milohnoja Ivan, Bnesch Vencelj, Murko Maksimilijan, Kresse Ivan, Jabornegg pl. Altenfels Hinko, Pavlin Alojz in baron Rechbach Viljem k 4. brambovskemu polku; Nadrag Ivan, dr. Furlan Josip, Leban Josip in Pogačar Kar. k 5. brambovskemu polku; Mandelj Josip k 19. brambovskemu polku; Kalister Franc in Zavrtnik Anton k 23. brambovskemu polku.

— (Meščanska bolnišnica v Ljubljani.) katero je ustanovila ogerska kraljica Elizabeta I. 1843., je sedaj do tal podrt. Pri podiranju poročajo „Izvestja“ so se poznali temelji nekdanje bolniške cerkve. V mapnem arhivu stavbinskega oddelka na ljubljanskem rotovžu se nahaja floris nekdanje špitalske cerkve (iz l. 1832), v kateri so opravljali tudi ljubljanski protestantje svojo božjo službo. Od zunaj se je poznalo to mesto po treh višjih oknih (četrt, peto in šesto nekdanje „kresije“ od Ljubljance proti „Mestnemu trgu“). Cerkev je bila dolga 10.5 sežnjev, široka 5.3 in visoka 9.5 sežnjev. Prezbitarij (koncem njega stalo je dvorišče) je bil primeroma jako velik (405 sežnjev, dolg), morda zato, ker je bil namenjen zlasti za bolnike. Po omenjenem načrtu se da spoznati, da je bil prezbitarij sezidan v gotskem slogu. Na levi (severni) strani je stal mal zvonik, potem zakristija, in nad njo kor. V tej cerkvi je bil pokopan kranjski junak Hebart Turjaški in mogoče, da se najde pri nadaljnjem razkopavanju še kaka nadpisna plošča.

— (Obrtno gibanje v Ljubljani) Meseca decembra 1895. pričeli so v Ljubljani izvrševati obrte in sicer: Marija Rutar, Sv. Petra cesta št. 51, prevozniki obrt; trgovska družba Milan Rosner & Adolf Löwy, Franja Josipa cesta št. 1, agenturo in komisijsko trgovino; Janez Trškan, Zalog št. 25, klanje drobnice; Anton Župan, Rimska cesta št. 15, mesarski obrt; Terezija Urbančič, Rimska cesta št. 19, prodaja jedil.

— (Mušice.) Kanonik Klun: Cavour je v svojih pismih pisal: Srečo kakega naroda mora biti jako težko doseči, ker se je že toliko politikov zanjo poganjalo, a vsi so dosegli le — svojo srečo. — Hvala Bogu, da moji volilci in pristaši ne berejo Cavourjevih spisov, sicer bi mislili, da je s temi besedami name meril.

— (Silvestrova veselica novomeške čitalnice) se je obnesla v vsakem oziru dobro. Izmed pevskih točk nam je ugajal vsekako najbolj mešan zbor s štiričrtnim spremljevanjem na glasoviru. Pel se je čustveno, lahko, z razumom. Moškimi zborom bi želeli malo več živahnosti in srčnega ognja! G. pevovodji Hladniku pa vsa čast. Po koncertu se je igrala češka gluma „Bratranec“. Ako omenimo najprej gospice, ne storimo tega iz običajne galantnosti, nego iz uverjenja, da gre njim po zaslugi skoro vsa pohvala. Gdč. Vidičeva nam je imponirala po svojem zares elegantnem nastopanju, gdč. R. Vasičeva po svoji resolutnosti in diskretni pikantnosti, gdč. Poljančeva pa po svoji vrli komiki. G. med. Škerlj je za „bratranca“ — premlad, zato ni pogodil tega značaja. „Lipe Lenuh“ je pretkan, presmel don Juan, g. Škr. pa nam je podal — najviko v moških pantalonih! G. jur. Sešek bi bil izvrsten, da je govoril razločnejše. Vsem p. n. igralcem in igralkam priporočamo za prihodnjo pot, da govore glasnejše in življe. Po igri se je razvil vesel ples. O polnoči pa je pozdravil goste g. dr. Schegula kot čitalnični predsednik želeč jim v doseg središnega novega leta vztrajnosti pri vsem. „Vztrajnost naj vodi i naš narod k vedno večjim vsehomi!“ — Poslej je trajala zabava še do poznega jutra.

— (Karakteristično.) V zmislu svojega sklepa niso slovenski deželni poslanci štajerski vstopili v dež. zbor, pač pa je prišel k prvi seji poleg graškega nemškega tudi mariborski slovenski knezoškof dr. Napotnik.

— (Narodna čitalnica v Celju) priredi letos v svojih društvenih prostorih dne 8. januarja zabavni večer, dne 19. januarja plesni venček in dne 5. februarja spet zabavni večer. Začetek vselej ob 8. uri zvečer. Pri plesnem venčku bode svirala godba c. in kr. 27. pešpolka.

— (Profesor Stirner) v Beljaku je vsekako prva kapaciteta mej avstrijskimi zgodovinarji. V VI. gimn. razredu je nedavno izustil sledeče krilate besede: „O vzhodni Evropi doslej še nismo skoro

nič govorili. Kakor vam menda znano, obljudujejo jo Slovani; te pa moremo glede zgodovinske važnosti in kulturne stopinje primerjati s črnimi prebivalci notranje Afrike.“ Ne vemo, je-li izpeljava ta strašni učenjak svoj priimek iz besede „Stirne“ ali „Stier“, menimo pa v svoji culukafriški modrosti, da je morda izpeljava prava. Tako smelo čelo more imeti le fanatičen Nemec, toliko modrost pa braniti v svojih možganih menda le kak rogatega pingavske pasme. Končno pa še mislimo, da je tak veleum za gimn. mladež nepristojen, zato ga toplo priporočamo našim gg. državnim poslancem, da mu oskrbijo — čim možno — kako „višje“ (n. pr. prusaško) mesto. Na slovenskih tleh taki zblazneli nestrpeži nimajo prostora! — 6 —

— (Izraz laške kulture in slovenski odgovor.) Goriškega župana dr. Venuttija nadobudni sin Italo je te dni v Gorici naletel na slovenski govorečega blapca. Ko je zaslišal slovenske besede, ga je prešinila sveta jeza in pljunil je siromašnemu Slovincu v obraz. Ta je pa na ta dokaz laške kulture reagiral s pestjo in županov sin ter njegova spremljevalca prav po slovenski naklestil, da so bežali, kakor njih rojaki pri Kustoci.

— (Nevarnega cigana) Cirila Majerja so prijeli dne 30. m. m. v Solkanu pri Gorici. Majer je zadnje mesece storil brez števila tatvin, na Kranjskem in na Goriškem, iskal se je pa tudi zaradi storjenega uboja.

— (Imenovanja) Pravni praktikanti dr. Viktor Biasotto, Z. h. h. Petris in Nestor Lavrenčič, Leopold Pauletič in Silvij Tujacz so imenovani za avskultante na Primorskem. — Višja carinska oficijala Lavrencij Nonnert in Ivan Winter sta imenovana kontrolorjema v Trstu.

* (Mastna pravda.) Ker je država prevzela v lastno upravo galsko transversalno železnico, jo toži neki konsorcij delničarjev na plačilo 10 milijonov goldinarjev s pripadki. Tožba je obsežna 200 tiskanih pol. Sodišče je dovolilo finančni prokuraturi rok treh let za vložitev ugovora.

* (Osemdeset let v zakonskem jarmu.) V Kanadi je zakonska dvojica Darwin slavila zadnje dni meseca decembra osemdesetletnico svoje poroke. Mož se je rodil l. 1788., žena l. 1794. Oba sta še prav krepka in ju zakonski jarem nič ne tišči, dasi ga nosita že 80 let.

* (Olimpijske igre — oživljene.) Znano je, da so prvokrat obhajali olimpijske igre l. 776 pred Kr., a zadnjokrat l. 394. po Kr., ko je cesar Teodozij Veliki popolnem zatrl paganstvo. Aprila meseca prihodnjega leta pa hočejo obnoviti te igre, toda v drugi obliki in na drugem kraju. To, kar sedaj nameravajo, bo bolj moderna telovadba, ki se bode vršila na starem stadiju, vzhodno od Aten. Ta stadij je dal napraviti Atenčan Likurg l. 350 pred Kr. mej Ilisom in obronki Himeta, v katere so izkopali 204 m dolgo in 33½ m široko tekališče. Grški „Rothschild“, Herodes Atticos (101–177 po Kr.), je dal stadijon z belimi ploščami iz penteljskega mramorja obložiti in okoli tekališča postaviti 1000 krasnih mramornih naslonjačev. Pausanias (grški „Bädeker“) zatrjuje, da se ne da noben teater temu stadijonu primerjati. Po nalogu kralja Jurija je odkopal in obnovil zasuti stadij dunajski arhitekt Ziller l. 1869 in 1870., a sedaj so ga dali grški bogataši krasno prirediti. Zl. bodoče igre osnoval se je v Atenah odbor pod predsedništvom prestolonaslednika, da dostojno vzprejme udeležence iz vseh delov sveta, ne samo iz grških zemelj.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“ nadaljuje na platiničah: Zategadelj smatra „Zvon“ za jedno svojih najvažnejših nalog, da si pridobi in ohrani naklonjenost izobraženega našega ženstva, in to se nadeja doseči s tem, da kar najskrbneje goji leposlovje. Resno svarilo mi je v tem obziru ostra pa pravična obsodba, ki sem jo čul o „Zvonu“ še tedaj, ko nisem bil z njim v tesnejši zvezi, češ, „v „Zvonu“ se samo pripravajo učeni profesorji in doktorji, zato naj ga pa tudi sami čitajo“.

Ravno zato pa, ker se vidi „Zvonu“ pridobitev omikanega ženstva jeden najimenojnejših njegovih smotrov, ga mora biti skrb, da bode i po vsebini i po obliki sposoben za vstop mej ženski svet. S skrbnim očesom bode torej pazilo uredništvo na to, da se ne vtihotapi vanj kaj tacega, kar bi moglo žaliti nežno žensko čustvo. Kajti v takem leposlovnem listu, kakeršen hoče biti „Zvon“, sodimo, da veljajo ista pravila, kakor za občevanje v honestni, decentni družbi; torej ne sme nič v „Zvon“, česar si ne bi človek upal izustiti v poštenu ženski družbi. Zajedno se na ta način „Zvon“ izogne usodi, da bi mu iz pedagoških obzirov zapirali pot mej našo mladino, bodisi žensko, bodisi moško.

Toda lažje je o leposlovju in leposlovnih načelih govoriti, kakor pa list preskrbovati z leposlovnim tvarino. Saj je žalostna resnica, da je v Slovincih velika leposlovna suša. Kako bridko je tožil na zadnjem občnem zboru predsednik „Matice slovenske“, da vsi razpisi in bogate nagrade ne pomagajo nič in ne privabijo „Matici“ dovolj leposlovnega gradiva. No, hvala Bogu, „Zvon“ teh težav ne pozna. „Zvon“ celo obiluje z gradivom, tudi z leposlovnim. Naj ne mislijo častiti čitatelji, da se širokoustimo. Ne samo, da hrani uredništvo v svoji

miznici še nekaj pripovednega gradiva, katerega v tem letu ni porabilo, ne samo, da so p. n. sotrudnice in sotrudniki dosedanja prijazno obljubili, da ostanejo zvesti „Zvonu“ in so nekateri izmed njih tudi že poslali leposlovnega blaga; za največjo pridobitev in skoro bi rekel, zaslugo pa si šteje urednik poleg vse svoje skromnosti to, da se mu je posrečilo pridobiti za stalno dve novi sodelovalni „moči“ dva mlada talenta, katera sta si že s prvim naskokom pridobila vse „Zvonovo“ občinstvo; a tudi najkropetnejši kritiki so se njiju prelaskavo izrekli (prim. Dunajsko pismo I. v letošnjem letniku na str. 425), in njih sodba je ta, da utegne ravno izza teh dveh pisateljev kreniti naše pripovedno slovstvo na celo nova pota. Čitateljice in čitatelji so že itak uganili, da imamo na mislih g. Radoslava Murnika — ki jih je letos očarjal z „Grogom in dr.“, in o katerem je Stritar izjavil (v Dun. pismu I. na mestu rečenem), da vsaj toliko velja, kakor naša najboljša dosedanja beletrista oba skupaj, da je ta mož njemu nova, jako prijetna prikazen na našem slovstvenem polju, in da bi bil on s svojo pisavo dika vsakemu slovstvu — in pa Fr. Kosca Govekarja, s čigar realistično povestjo smo se letos naslajali („Sama svoja“): baš od žive realistike tega pisatelja se je nadejati, da skoro temeljito zaobrne pravec izvoženemu tiru našega pripovednega slovstva.

Odveč bi bilo po vseh teh istinitih izjavah, ki dokazujejo našega lista ugodni položaj, mučiti še čitatele z dolgovazanimi, bobnečimi naslovi romanov, novel, povestij in humoresk, in kakor se že imenujejo vsi razni izdelki pripovedne muze, ki so nam jih ali že poslali, ali pa vsaj obljubili dosedanja in novi sotrudniki. La toliko naj povemo, ustrezajoč morebitni radovednosti nekaterih čitateljic in čitateľev, da začnemo takoj v prihodnji številki s tremi daljšimi pripovednimi spisi, in sicer s temi-le: „V krvi“. Spisal Fr. Kosca Govekar (na čelu lista); „Dušne borbe“. Roman. Spisala Pavlina Pajkova in „Srečavanja“. Spisal dr. Fr. Zbanič. Toda poleg teh obsežnejših nadaljevalnih spisov bomo po želji, ki so jo izrazili nekateri naročniki, priobčevali tudi krajše povestnice, zvršene v jedni številki.

(Dalje prih.)

Brzojavke.

Dunaj 3. januarja. Pri ministerskem predsedstvu so se začela danes meritorna posvetovanja glede pogodbe z Ogersko. Danes se je določil samo modus procedendi. Madjari zahtevajo popolno pariteto pri avstro-ogerski banki in konc tarife borbe. O kvoti se pri današnjem posvetovanju ni govorilo.

Dunaj 3. januarja. Včeraj se je podpisala pogodba glede podržavljenja severozapadne železnice.

Dunaj 3. januarja. Jutri ali pojutrišnjem priobči „Wiener Zeitung“ imenovanje podmaršala Guttenberga železniškim ministrom.

Zadar 3. januarja. Ključ utegne vsak hip umreti. Zdravniki so konstatovali zastrupljenje krvi.

Lvov 3. januarja. „Gazeta Narodowa“ javlja z Dunaja iz baje najverodostojnejšega vira, da odstopi češki namestnik grof Thun meseca februarja.

Narodno-gospodarske stvari.

— Cestne stvari. Iz Gorij, 28. decembra. Umestno se nam zdi, izpregovoriti o naših razmerah, posebno o sedanjih slabih cestah. Veliki cestni ovinki vežejo sosedni občini Bled in Gorje. Po strmih klancih mora sophati naša živina, vračaje se z Bleda, ali ona bledskih ovinkov, kateri vozijo tujce v lepo Radolno ali v Javornik; in vedno škriplje zavrla kolo, kadar teče voz po strmini in malovrednih kanalih iz Gorjan na Bled. Da se izognejo vsemu temu, so sklenile vasi Spodnje in Zgorzje Gorje, Višelnica, Mervkuš, Polšica, Grabeč, Krnica, Spodnje in Zgornje Laze, Perniki, Radolna, Pokljuka, Rečica in Bled preložiti nerodno cesto na raven svet. Nova cesta bi tvorila ravno črto, ki bi vezala občini Gorje Bled, bila bi za Gorje-Bled polovico krajša od stare, promet mej Bledom in Javornikom bi pa pri tem ne trpel, ker strmi klanci ne bi plašili voznikov in troški, kakor smo se informovali pri zvedencu, ne bi znašali toliko, kolikor najpotrebnejša poprava stare ceste. Stara cesta iz Spodnjih Gorij na Javornik ima zopet velik klanec in je sploh preozka, kar se nikakor ne da popraviti radi stavb; na novi progi pa se s podaljšanjem ceste od hiše Janeza Slivnika na ono Jerneja Černeta pride v okom vsem za prekam in cestna proga Rečica-Javornik (do zveze deželne ceste) bila bi zopet za polovico krajša od stare. Toda pri tem hvalevrednem, naprednem sklepu so naletele navedene vasi na krepek odpor mej drugim pri županu Žamru. V hudi zimi je po visokem snegu cestomer Žamer projektiral na stari nove ovinke. Uspeh svojega zimskega napora je za hrbtnom Gorjancev predložil novemu, še ne informovanemu cestnemu odboru, in po svojih močeh skrbel, da se o omenjeni projektirani cesti na pristojnem mestu ne izve. Sploh je pa zelo dvomljiva

pravilnost njegovega merjenja. Najboljše spričevalo, kak strokovnjak je g. župan Žumer pri zniževanju klancev in popraviljanju mostov, si je dal sam na cesti med Spodnjimi Gorjami in Javornikom. Obetane ravnine so se izpremenile v dolge klance, kateri so po zimi posebno dobro došli visokim zametom. Komaj dogotovljeni zidani most se je žugal sesesti in spretni arhitekt Žumer mu je nemudoma prihitel na pomoč z močnimi tramovi, kateri že pet let pojo slavo tehniškemu talentu našega stoumetnika. Na prošnjo gorjanskega občinskega odbora in srenjskih zastopnikov, naj tudi on podpiše prošnjo na deželni odbor za preložitve ceste med Gorjami in Bledom, odgovarja v skozi in skozi zanimivem pismu, da tega nikakor ne stori, ker se neče blamirati kakor cestni načelnik, ker je že predložil svoj projekt, naglašal na novi progi večje stroške in močvirje. Tega pa ni na novi progi, kar g. Žumer navaja, ker to, kar g. Žumer imenuje močvirje, je, da se voda na tem travniku nepravilno odteka in ako koplješ 40 centimetrov globoko, pride se na sam pesek in to velikansko močvirje ima daljeve okoli 60 metrov. Kakor povedano, odprava klancev in pravilna razširitev na stari cesti pa bi mnogo več stala, nego nova proga in tudi pri stari cesti bi bil velik nasip in prekop, ker bi prvi moral ograjo dobiti in iz zadnjega se po zimi moral sneg izvažati ter bi s tem se stroški zdadno povišali, povsem pa je stara cestna proga senčna in zato spomladi dolgo časa ledena, poleti mokra in blatna, nova solnčna in suha. G. Žumer kot župan povsem kmetske občine bi moral pred vsem v poštev jemati blagor izročene mu občine in ne gledati na korist posameznikov. Ker smo mi vložili novi projekt visokemu deželnemu zboru, kateri je za napredek Bleda in Gorij jedino pravi in ker se iz peticij razvidi, da ogromna večina prebivalcev iz spredaj navedenih vasij z Bledom vred to novo progo imeti želi, upamo, da se na višjem mestu naši prošnji ugodi.

Več Gorjancev.

Darila za „Narodni Dom“.

LXXIII. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenešek	23912 gld. 14 kr.
Doneski za mesec november;	
plačali so č. gospodje:	
Fr. Goričnik, Ferd. Souvan, dr. I. Tavčar in I. Vončina, a 5 gld., skupaj	20 „ — „
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, F. Kollmann, J. Lozar, M. Pieteršnik in U. pl. Trnkóczy, a 3 gld., skupaj	18 „ — „
Dr. vitez K. Bleiweis, J. Lenče, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann, S. Rutar in Fr. Soss, a 2 gld., skupaj	14 „ — „
A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, A. Gogola, I. Gričar, J. Jenko, M. Klein, E. Kratochwill, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Martinak, I. Mejač, A. Novak, M. Pavlin, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweis, K. Pleško, M. Pleško, F. Podgoršek, T. Povše, A. Prosenec, J. Rodé, A. Skaberné, H. Sayer, I. Šesek, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovich, K. Weber, Fr. Wiesthaler, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 1 gld., skupaj	37 „ — „
Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, V. Borštner, A. Foerster, I. Frisch, P. Kajzelj, J. Maček, M. Petrič, Fr. Rozman, I. Seunig, P. V. A. Sayer, dr. I. Svetina, I. Šubec, A. Tavčar, J. Tomec, A. Trstenjak in I. Žargi, a 50 kr., skupaj	9 „ — „
Darilo društva slovenskih biciklistov	7 „ 02 „
Doneski za mesec december;	
plačali so č. gospodje:	
Fr. Goričnik, Ferd. Souvan, dr. I. Tavčar in I. Vončina, a 5 gld., skupaj	20 „ — „
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, J. Lozar, M. Pieteršnik in U. pl. Trnkóczy, a 3 gld., skupaj	18 „ — „
Dr. vitez K. Bleiweis, J. Lenče, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann, S. Rutar in Fr. Soss, a 2 gld., skupaj	14 „ — „
A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, A. Gogola, I. Gričar, J. Jenko, M. Klein, E. Kratochwill, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Martinak, I. Mejač, A. Novak, M. Pavlin, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweis, K. Pleško, M. Pleško, F. Podgoršek, T. Povše, A. Prosenec, J. Rodé, A. Skaberné, A. Stor, H. Sayer, I. Šesek, dr. Fr. Tekavčič, J. Velkovich, K. Weber, Fr. Wiesthaler, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 1 gld., skupaj	38 „ — „
Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, V. Borštner, A. Foerster, I. Frisch, P. Kajzelj, J. Maček, M. Petrič, Fr. Rozman, I. Seunig, P. V. A. Sayer, dr. I. Svetina, I. Šubec, A. Tavčar, J. Tomec, A. Trstenjak in I. Žargi, a 50 kr., skupaj	9 „ — „
Darilo prof. dr. Požarja „Narodnemu domu“ za novo leto	5 „ — „
Češka obec poklanja na Silvestrovem večeru „Narodnemu domu“ sokolski dar	20 „ — „
Skupaj	24141 gld. 16 kr.

Opomba: Koncem lanskega leta je znašal skupni znesek vseh darov „Krajcarski družbi“ 18.970 gld. 47¹/₂ kr.; darovi so se torej tekom preteklega leta pomnožili za 5170 gld. 68¹/₂ kr. Poleg stalne rubrike „mesečnih doneskov“ in pa „kronskih darov“ je tu v prvi vrsti omeniti I. polovice prispevka ljubljanskega mesta.

Vsem č. p. n. darovalcem in darovalkam, ki z njim v sedanjih, tako težavnih razmerah lepo vstrajajo, izreka za njih požrtvovalnost najtoplejšo zahvalo in jim voši „Presrečno novo leto“

odbor „Krajcarske družbe“.

V Ljubljani, dne 2. prosinca 1896.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Štev. 35. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 695.

Operna noviteta!

V soboto, dne 4. januarja 1896.

Drugičkrat:

KARMEN.

Opera v štirih dejanjih. Po noveli Prospera Merimée-ja spisal H. Meilhac in L. Halevy, poslovenil E. Gangl. Uglasbil Georges Bizet. Kapelnik g. Hilarij Benšek. Uprizoril režiser g. Josip Noll.

Nove kostume je prijazno posodila sl. intendantica hrvatskega deželnega gledališča v Zagrebu. — Novo dekoracijo v prvem dejanju naslikal g. K. Kramaršič.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek točno ob 7¹/₂ ur. Konec po 10. uri zvečer.

Vstopnino glej na gledališkem listu.

Pri predstavi svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v ponedeljek, dne 6. januarja 1896.

Meteorološko poročilo.

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
2.	9. zvečer	744.5	—5.5°C	brevet.	jasno	
3.	7. jutraj	743.2	—8.7°C	brevet.	megla	0.0
4.	2. popol.	741.3	—3.1°C	sr. jvzh.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura —4.0°, za 1.8° pod normalom.

Dunajska borza

dne 3. januarja 1896

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	20	—
Avstrijska zlata renta	121	40	—
Avstrijska krona renta 4%	100	—	—
Ogerska zlata renta 4%	121	60	—
Ogerska krona renta 4%	98	85	—
Avstro-ogerske bančne delnice	9.8	—	—
Kreditne delnice	358	50	—
London vista	121	35	—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	27 ¹ / ₂	—
20 mark	11	85	—
20 frankov	9	60 ¹ / ₂	—
Italijanski bankovci	44	05	—
C. kr. cekini	5	73	—

Zahvala.

Podpisani izrekajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najpriširnejšo zahvalo za dokaze ljubezni in sožalja, katere so povodom bolezn in smrti gospe

Marije Marokuti

izrazili. Posebno se zahvaljujejo cenjeni rodbini Majntingerjevi v Trebnjem za požrtvovalno skrb in postrežbo drage rajnce za časa bolezni, častiti duhovščini in vsem prijateljem, ki so prihiteli od daleč in blizu, da pospremito drago rajnco k zadnjemu počitku.

V Trebnjem, dne 3. prosinca 1896.

(1711) Žalujoči ostali.

Pri Schreyerjevi hiši v Špitalskih ulicah št. 9

ki se ravnokar demoluje, so še nekateri štacunski portali, sobna vrata, okna, štelaze, železnina, stavbinski materijal itd. itd. po prav nizkih cenah na prodaj.

Kupljene stvari je takoj odvesti. — Več se izve pri poltrju istotam. (1708—1)

Najboljše voščilo sveta!

Fernolendt voščilo za čevlje.

Ces. kralj. privileg. tovarna utem. l. 1832 na Dunaji

To voščilo brez galice (vitrija) se lepo črno svetli ter vzdržuje usnje trpežno. Povsod v zalogi. (3-52)

Zaradi ponarejanj naj se pazi natanko na moje ime

St. Fernolendt.

Poštni paketi, katerih vsebina (4 kilo voščila) je sortirana, pošiljajo se za poskušnjo poštnine prosto po 1 gld. 80 kr. na vsako poštno postajo.

Od novoletnih vošil

oprostili so se z darom v prid tukajšnjemu ubožnemu zakladu gg. in gospd.:

Arko Ivanka, gostilničarka.	Petrič Martin, posestnik in trgovec.
Bruss Josip, posestnik in trgovec.	Pin Alojzij, učitelj.
Degleria Anton, posestnik in trgovec.	Serini Artur, gostilničar.
Gostiša Josip, posestnik in trgovec.	Sicherl Ivan, posest. in župan.
Hahn Adalbert, železn. uradnik v p.	Smole Josip, posestnik in trgovec.
Lenassi I. Ev., lesni trgovec.	Sorre Ana, posestnica.
Majdič Fran, c. kr. okrajni živinozdravnik.	Šega Ivan, učitelj.
Mihevc Ivan, posestnik.	Tollazzi Dragotina
Mulley Adolf, c. kr. poštar.	Tollazzi Tomo, posestnik in trgovec.
	Turk Josip, nadučitelj.
	Zentner Julij, c. kr. logar.

Županstvo v Dol. Logatcu

dne 31. decembra 1895.

(1704)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1895.

Nastopno omenjeni prihajalci in odhajalci čez meje so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

04. 12. uri 5 min. po mestni obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

06. 5. uri 10 min. g. g. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

08. 12. uri 25 min. g. g. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

09. 7. uri 50 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

10. 12. uri 5 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

11. 12. uri 15 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

12. 12. uri 25 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

13. 12. uri 35 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

14. 12. uri 45 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

15. 12. uri 55 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

16. 12. uri 65 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

17. 12. uri 75 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

18. 12. uri 85 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

19. 12. uri 95 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

20. 12. uri 105 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

21. 12. uri 115 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

22. 12. uri 125 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

23. 12. uri 135 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

24. 12. uri 145 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

25. 12. uri 155 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

26. 12. uri 165 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

27. 12. uri 175 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

28. 12. uri 185 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

29. 12. uri 195 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

30. 12. uri 205 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

31. 12. uri 215 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

32. 12. uri 225 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

33. 12. uri 235 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

34. 12. uri 245 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

35. 12. uri 255 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

36. 12. uri 265 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

37. 12. uri 275 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

38. 12. uri 285 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

39. 12. uri 295 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

40. 12. uri 305 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

41. 12. uri 315 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

42. 12. uri 325 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

43. 12. uri 335 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

44. 12. uri 345 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

45. 12. uri 355 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

46. 12. uri 365 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

47. 12. uri 375 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marijine varo, Hebe, Karlovo varo, Prago, Ljubo, Dunaj via Amstetten.

48. 12. uri 385 min. obojni v Tbilis, Pental, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Solthal v Anzeo, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen,